

Modelo de Exame - Lingua Galega e Literatura

OPCIÓN I (setembro 2007)

- 01 Ela chámame todo o tempo á casa de miña nai,
- 02 eu vivo con miña nai e vou facer corenta anos
- 03 ¿ti decátaste do que iso significa?
- 04 Miña nai leva corenta anos manténdome
- 05 **Iso** pásalle a calquera
- 06 Síntome coma un inútil, coma un parasito inútil
- 07 Pero non home non, que cousas tes, iso pásalle a calquera
- 08 Ela chámame todo o tempo á casa de miña nai
- 09 Teño as fiestras da casa **desarmadas**
- 10 teño a roupa no tendal comprado en Alcampo
- 11 vinte e cinco euros, encartable, moi práctico
- 12 Quero ser útil, quero ser adulto, quero ser un home
- 13 pero miña nai faino todo, absórbeo **todo**
- 14 Non me deixa facer **a bechamel**, nin tampouco a maionesa
- 15 Iso pásalle a calquera, dime palabras
- 16 Este é o caso: vivo coa miña nai e ela anúlame como home
- 17 Pero quérete, ¿non?
- 18 Tamén Hitler quería Francia
- 19 Ti non te podes comparar con Francia,
- 20 careces de Saint Sulpice,
- 21 por non falar de langue d'oc.

Xosé Cid Cabido, 2003.

CUESTIÓNS

BLOQUE I

- 1.- Ponlle un título que lle acaia ben a este texto e fai unha síntese del. (1 punto)
- 2.- Expón por escrito a túa reflexión persoal sobre as razóns polas que a xuventude abandona cada vez máis tarde o fogar paterno. (Mínimo 20 liñas) (2 puntos)

BLOQUE II

- 3.- Segmenta morfoloxicamente as seguintes palabras indicando o valor de cada un dos morfemas: *manténdome* (verso 4), *desarmadas* (verso 9), *encartable* (verso 11), *careces* (verso 20). (1 punto)
- 4.- Indica un sinónimo e un antónimo das seguintes palabras: *inútil* (verso 6), *comprado* (verso 10), *práctico* (verso 11), *fai* (verso 13), *quería* (verso 18). (1 punto)
- 5.- Indica a función sintáctica que desempeña na súa oración cada un dos catro fragmentos destacados (en negra e subliñados) no texto. (1 punto)
- 6.- O galego do 1975 á actualidade. Marco legal. (Mínimo 15 liñas) (1 punto)

BLOQUE III

- 7.- Noriega Varela e Ramón Cabanillas. Obras representativas e características da súa escrita. (Mínimo 20 liñas) (3 puntos)

OPCIÓN 1 CRITERIOS DE AVALIACIÓN / PAUTA DE CORRECCIÓN

PREGUNTA 1: 1 punto

Con esta pregunta preténdese avaliar a comprensión do texto e a capacidade que o alumnado ten para sintetizalo, indicando un título e unha reescrita que o condense.

TÍTULO: “Corenta anos na casa da miña nai”, “Quero ser un home”,

REFLEXIÓN PERSOAL:

Persoalmente, eu, penso que non é certo que agora a xuventude abandone a casa familiar máis tarde que antes. O que se está a dar é un cambio na concepción da familiar, na súa estrutura e nas súas relacións, importando un novo modelo familiar, moi semellante ao da maioría dos países da Europa occidental. Neste modelo conviven na casa familiar pais e fillo, mentres que no anterior convivían avós, pais e fillos en peores condicións e nunha situación na que o cabeza de familia era o dono de todo e o que imponía a norma.

O meu pai, poño por caso, viviu coa súa nai até os 64 anos, mellor dito aínda está a vivir na mesma casa xa que herdou a casa cando a miña aboa morreu. Os outros tres irmáns, chegado o tempo de buscarse a vida, con menos de vinte anos, marcharon a buscar traballo fóra, primeiro a Madrid e logo asentáronse en Venezuela, era o que había nos anos sesenta.

Agora as familias viven mellor, teñen casa de seu, ou compartida co banco, sen agardar a que morran os pais e teñen, moitas veces un único fillo, que coidan e miman, ás veces metido nun fanal, para que medre con todo o agarimo e as comodidades que lle poidan dar, páganlle os estudos, o coche e que sei eu, mesmo, se poden, póñense casa para que se poida “independizar”.

Se agora a situación económica non é boa e a xente nova non ten traballo nin casa para “independizarse”, hai 30 ou 40 anos, ou se preferimos hai 100, a situación non era mellor. Nos anos 70 ou 60, ou no 1907, a xente nova, os mozos e mozas emigraban, unhas veces a América e outras a Barcelona. Emigraban porque na casa familiar non collían todos os fillos e non había pan para todos. “independizábanse” antes os que marchaban a buscarse a vida? ou o que quedaba na casa, o que herdaría a casa e coidaría aos vellos?.

Para concluír, e centrarme no tema, a xuventude abandona cada vez máis tarde a casa familiar por diferentes razóns: comodidade (a familia fornece de todo o preciso: alimento, vestido, refuxio, coche, cartos e pide pouco a cambio), crise económica (non hai bos traballos para a xente nova pero a situación da familia permite manter moito mellor a un fillo) a nova moral (podo entrar e saír da casa a calquera hora, teño un cuarto propio no que fago o que me peta, non se meten na miña “vida privada”).

PREGUNTA 2: 2 puntos

Con esta cuestión quérese avaliar a capacidade do alumnado para elaborar un xuízo crítico, ben organizado e argumentado, sobre o aspecto indicado. Preténdese observar igualmente a súa competencia para expresar eses xuízos nunha composición organizada e cunha expresión lingüística correcta e eficaz.

Concederanse 2 puntos cando a redacción exprese con claridade as opinións, presente teses e argumentos de xeito ordenado, haxa boa organización e secuenciamento lóxico, posúa unha estrutura progresiva e a expresión sexa fluída.

Concederanse 1,5 puntos cando a redacción presente algunha confusión, ambigüidade ou incongruencia na expresión, repetición de ideas -aínda que estean expostas con claridade, haxa unha organización pouco ríxida do texto, os argumentos non estean ben ordenados e a expresión non sexa fluída.

Concederase 1 punto cando a redacción sexa deficiente, non se expresen con orde nin claridade as opinións, haxa pouca organización do contido, as ideas aparezan confusas e mal conectadas e a redacción non teña un secuenciamento lóxico.

Concederanse 0,5 puntos cando a redacción e a organización do texto sexan deficientes, haxa repeticións innecesarias, o texto non teña cohesión e resulte difícil a comprensión da intención comunicativa.

Non se concederán puntos cando a redacción sexa moi deficiente, non haxa organización do texto e as ideas aparezan dispersas e inconexas.

REFLEXIÓN PERSOAL:

PREGUNTA 3: 1 punto

Por cada palabra segmentada correctamente, indicando acertadamente o valor de cada un dos morfemas, concederanse 0'25 puntos. Se está ben segmentada pero non é correcta a indicación do valor, só se concederán 0'1 puntos por esa palabra (se non se indique o valor do morfema que funciona como raíz, tamén se dará a resposta como válida).

A segmentación correcta é a seguintes:

- **Mant-e-ndo-me.** *Mant-*: Raíz / radical / base / lexema (ou denominacións equivalentes); *-e-*: Vogal temática; *-ndo-*: Sufixo/desinencia de modo e tempo ou sufixo/ desinencia de xerundio; *-me*: pronome persoal /clítico. (Tamén se puntuará como válida a segmentación sen delimitar a vogal temática, considerándoa, xa que logo, como parte da raíz).

- **Des-arm-a-d-a-s.** *Des-*: Prefixo; *-arm-*: Raíz / radical / base / lexema (ou denominacións equivalentes); *-a-*: Vogal temática; *-d-*: Sufixo/desinencia de modo e tempo ou sufixo/desinencia de participio; *-a-*: Sufixo de xénero; *-s*: Sufixo de número. (Tamén se puntuará como válida a segmentación sen delimitar a vogal temática, considerándoa, xa que logo, como parte da raíz).

- **En-carta-ble.** *En-*: Prefixo; *-carta-*: Raíz / radical / base / lexema; *-ble*: Sufixo. (Tamén se considerará correcto separar o *-a-* como vogal temática).

- **Carec-e-s.** *Carec-*: Raíz / radical / base / lexema (ou denominacións equivalentes); *-e-*: Vogal temática. *-s*: Sufixo/desinencia de número e persoa. (Tamén se puntuará como válida a segmentación sen delimitar a vogal temática, considerándoa, xa que logo, como parte da raíz).

PREGUNTA 4: 1 punto

Por cada sinónimo ou antónimo sinalado correctamente concederanse 0'1 puntos. Para que sexa considerada válida unha forma deberá ser unha forma galega e estar grafada sen faltas de ortografía.

Se o alumno indica varios sinónimos ou antónimos para a mesma palabra, só se terá en conta o primeiro deles.

	sinónimo	antónimo
<i>inútil</i> (verso 6): que non serve. Que non se pode mover ou non está capacitado para traballar. Que é ineficaz para acadar algo.	Ocioso , superfluo, van. Inválido. Improdutivo, infrutuoso	Útil , válido, frutuoso
<i>comprado</i> (verso 10): adquirir algo por diñeiro. Conseguir algo dunha persoa de maneira ilícita ou inmoral.	Mercado , adquirido, obtido. Untado, subornado.	Vendido . Delatado, traizoado.
<i>práctico</i> (verso 11): pertencente ou relativo á práctica. Que ten en conta a práctica ou que se guía por ela. Experimentado, experto, práctico en facer algo. Que é útil ou de proveito, fácil de usar. Persoa que dirixe as embarcacións nun porto.	Destro, douto, experimentado, hábil, versado. Pragmático, utilitario. Dilixente, eficiente. Accesíbel, claro, cómodo , fácil, útil . Piloto.	Ocioso, superfluo , van. Inválido. Improdutivo, infrutuoso.
<i>fai</i> (verso 13):	Construír, compor, confeccionar, elaborar, executar, fabricar, obrar, producir, realizar , traballar. Causar, construír, crear. Amañar, dispor. Finxir. Amosar. Nomear. Habituar.	Desfacer . Anular. Revogar. Desmantelar. Derreter, diluír. Desandar.
<i>quería</i> (verso 18):	Amar. Anhelar, apetecer, arelar, degorar, desexar . Pretender. Mandar, resolver	Odiar, abominar, aborrecer, desprezar . Anoxar, estoxar

PREGUNTA 5: 1 punto

Concederáse 0'25 por cada fragmento do que se indique correctamente a función sintáctica.

As funcións que desempeñan son as seguintes:

- *Iso*: Suxeito (ou denominacións equivalentes).
- *desarmadas*: Complemento predicativo / Predicativo do obxecto directo / Atributo (ou denominacións equivalentes).
- *todo*: Complemento directo / Obxecto directo (ou denominacións equivalentes).
- *a bechamel*: Complemento directo / Obxecto directo (ou denominacións equivalentes).

PREGUNTA 6: 1 punto

Preténdese que o alumno demostre o seu coñecemento sobre a situación da lingua galega a partir do ano 1975, facendo mención especial ó seu marco legal e á súa evolución.

PREGUNTA 7: 3 puntos

O alumnado deberá expresar os seus coñecementos sobre os autores mencionados. Non se considerará correctamente respondida esta pregunta cando se limite a unha listaxe de datas e obras, senón que se esixirá facer referencia ás características delas. Terase en conta tamén a coherencia da composición, a súa correcta estruturación e a expresión axeitada.

Ademais dos contidos conceptuais tamén se terá en conta a corrección lingüística do exame, polo que sobre a cualificación global se poderán descontar ata un máximo de 2 puntos por erros ortográficos. Os erros poderán ser:

- **Moi graves**: Aquelas solucións que son alleas ó sistema lingüístico do galego (tempos compostos, mala colocación do pronome persoal átono...). Descontaranse 0,2 puntos.
- **Graves**: Solucións ortográficas contrarias á norma lingüística (*b/v, h, y...*). Acentuación diacrítica. Descontaranse 0,1 puntos.
- **Leves**: Solucións galegas alleas ó estándar vixente. Acentuación non diacrítica. Penalizaranse con 0,05 puntos.

Só serán aceptadas as solucións ortográficas marcadas polas vixentes *Normas* do 2003.